

MAAK

KENNIS

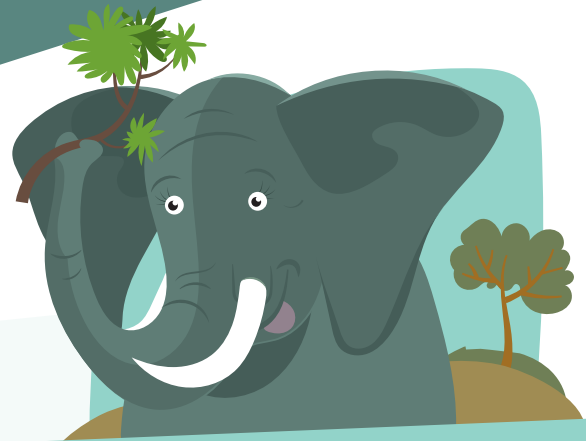
MET

Wist je dat? Miero aan het woord

- Er zijn **3 soorten olifanten**: de Aziatische olifant en de Afrikaanse bosolifant en de Afrikaanse savanneolifant
- De Afrikaanse olifant is een echte kampioen! Het is **het grootste landdier** met de grootste oren, de langste slagstanden en de langste slurf van alle dieren!
- Olifanten hebben hele grote oren, maar dit is niet beter te horen. Ze kunnen niet **zweeten** zoals wij. Dus flapperen ze met hun oren om zichzelf af te koelen.
- Olifanten hebben naast hun grote slagstanden nog 12 andere **tanden**, maar die zijn veel groter.

En hoeveel tanden heb jij?

Odile

De Afrikaanse bosolifant

WETENSCHAPPELIJKE NAAM

AZIATISCHE OLIFANT: *ELEPHAS MAXIMUS*
AFRIKAANSE BOSOLIFANT: *LOXODONTA CYCLOTIS*
AFRIKAANSE SAVANNEOLIFANT: *LOXODONTA AFRICANA*

VOORTPLANTING

1 KALF OM DE 4 TOT 5 JAAR

AANTAL

500.000

GROOTTE EN GEWICHT

TOT 4,2 M SCHOUDEURHOOGTE / TOT 6000 KG

STATUS IN GEVAAR

GEBIED AFRIKA EN AZIË

HABITAT DICHT TROPISCH, REGENWOUD EN SAVANNE

1. OLIFANTENGEHEUGEN

Wij olifanten zijn zeer intelligente dieren en we hebben een uitstekend geheugen! Wij behoren tot de zeldzame soorten die onszelf in een spiegel herkennen. We zijn ook in staat om samen te werken, nieuwe taken te leren of zelfs hulpmiddelen te gebruiken. Ook zijn we zeer gevoelige dieren, en kunnen heel triestig zijn als we bijvoorbeeld een dierbare verliezen.

En jij, heb jij het geheugen van een olifant? Speel in groepjes van 5 het volgende spel:

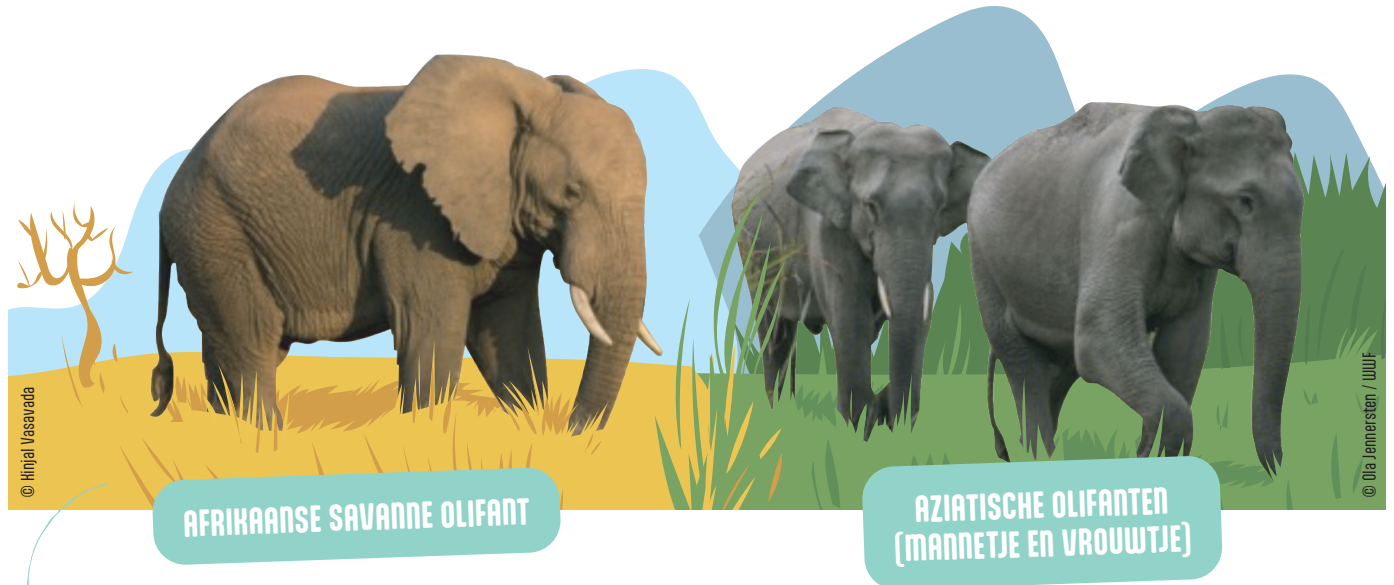
Ga in een kring zitten en zeg om de beurt de volgende zin: «Ik ga naar de jungle en ik neem mee ...», en vul vervolgens aan met een voorwerp of dier.

Bijvoorbeeld: «Ik ga naar de jungle en neem mee: een verrekijker.» De volgende eindigt: «Ik ga de jungle in en neem mee: een verrekijker en een stuk fruit.» De laatste die alles correct kan opzeggen, heeft het beste olifantengeheugen!

2. DE AFRIKAANSE OF AZIATISCHE OLIFANT?

Sommige olifanten leven in Afrika, andere in Azië. Afrikaanse olifanten zien er anders uit dan Aziatische olifanten. **Kun jij 5 verschillen vinden tussen Afrikaanse en Aziatische olifanten?**

Zoek **5 verschillen** tussen de Afrikaanse en Aziatische olifant.

1.
2.
3.
4.
5.

We praten vaak over Aziatische en Afrikaanse olifanten, maar eigenlijk zijn er in Afrika 2 soorten: de **savanneolifant**, die van graslanden en savannes houdt, en de **bosolifant**, die de voorkeur geeft aan... bos!

Er zijn dus vandaag de dag nog drie soorten olifanten over, van de 300 die er in het verleden bestonden!

3. OLIFANTENSLURF

Met z'n slurf kan de olifant heel wat! Ze gebruiken het om te ademen, drinken, ruiken, trompetten en om dingen vast te nemen. Maar spijtig genoeg vindt de slurf alsmaar minder **water**. Door klimaatverandering zijn er grote periodes van droogtes in de leefgebieden van de olifant. Bovendien kan de olifant bij z'n zoektocht naar water vaker tegen mensen botsen. Dat is voor zowel mens als olifant een gevaar!

Het wordt dus een hele uitdaging voor Odile om water te vinden! **Kan jij Odile helpen om aan water te geraken?** Verbind hieronder Odile de olifant met het plas water, en verbind ook alle bedreigingen met elkaar. Dit kan je doen door dezelfde kleuren met elkaar te verbinden. Zorg ervoor dat het pad van Odile niet kruist met die van de bedreigingen! Hieronder vind je meer uitleg over de verschillende bedreigingen – kijk goed naar de kleuren!

De bedreigingen

Spijtig genoeg worden olifanten nog altijd neergeschoten door **stropers** om hun slagtanden kunnen verkopen, ook al is dat verboden. De slagtanden van olifanten zijn namelijk van ivoor, en werden vroeger in heel wat voorwerpen gebruikt, zoals pianotoetsen, schaakstukken, sieraden en kunstwerkjes.

Daarnaast verdwijnen de leefgebieden van de olifant door **ontbossing**. Dit komt doordat de mens alsmaar meer **landbouwgrond** nodig heeft voor de productie van onze voeding, en om **steden** te bouwen. Ook worden in de tropische regenwouden waar de Afrikaanse bosolifant leeft, heel wat bomen gekapt voor de productie van **cacao** voor onze chocolade.

Wil jij, samen met andere kinderen, alles te weten komen over de natuur en in actie schieten om deze te beschermen? Wil je daarnaast leuke magazines boordevol dierenweetjes ontvangen en deelnemen aan speelse activiteiten?

Ga dan naar de website rangerclub.be en schrijf je in!

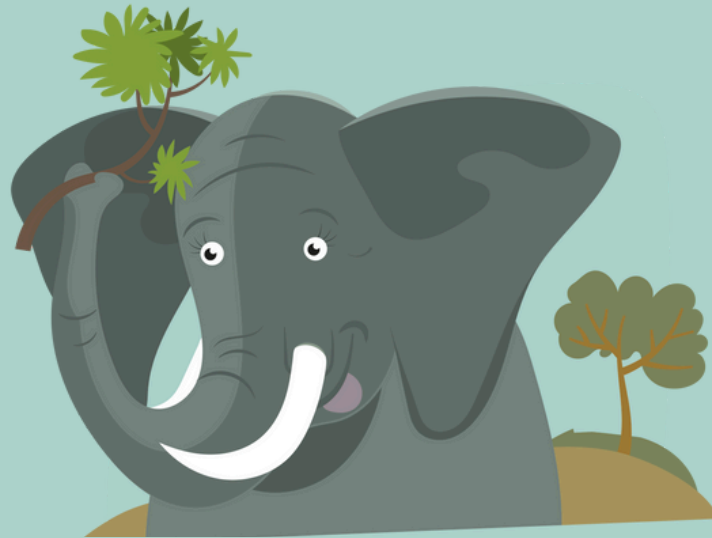

Lerarenfiche Kalendieren

Odile, de olifant

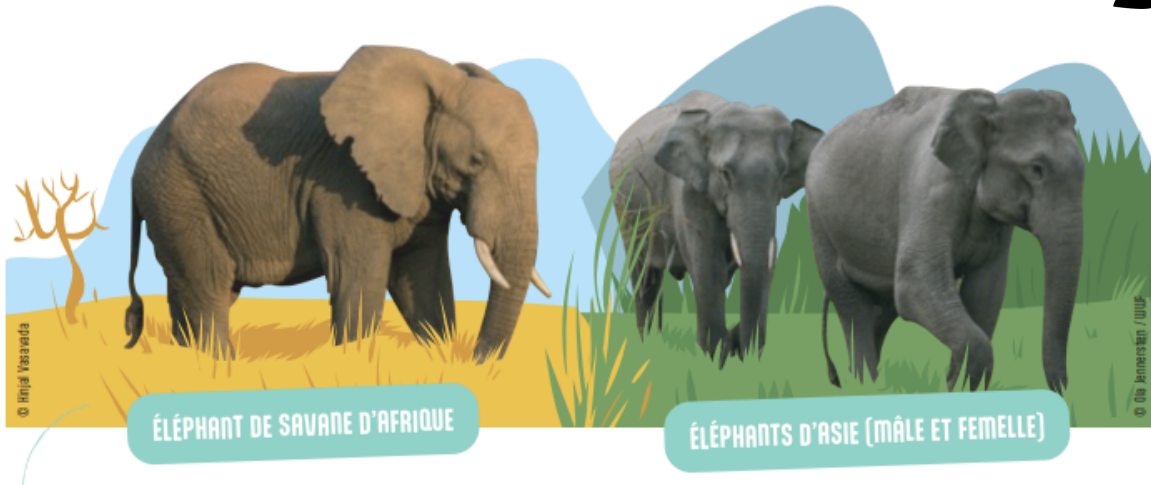
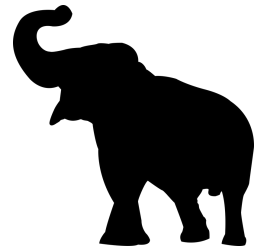
VERBETERING

0

Wist je dat? Miero aan het woord

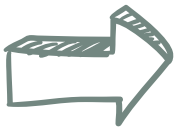

Olifanten kunnen elke dag het equivalent van 5% van hun lichaamsgewicht eten - dat is tot **300 kg aan planten!** Ze besteden dus veel tijd aan kauwen. Hiervoor hebben olifanten 12 grote kiezen, die geleidelijk worden vervangen door nieuwere naarmate ze slijten. Praktisch! In de loop van hun leven hebben olifanten 24 kiezen en 2 slagstanden, die aangepaste slagstanden zijn, waardoor ze in totaal 26 tanden hebben. Ter vergelijking: mensen hebben 20 melktanden en 32 blijvende tanden (inclusief 4 wijsheidstanden die pas veel later komen). Ze zijn duidelijk kleiner, want een olifantentand kan wel 2,5 kg wegen!

Hier zijn een paar verschillen tussen Afrikaanse en Aziatische olifant:

- **Grootte:** de Afrikaanse olifant is groter dan de Aziatische olifant, met afmetingen tot 4,2 m, vergeleken met 2,7 m voor de Aziatische olifant.
- **Oren:** Afrikaanse olifanten hebben grotere oren, die wel 2 meter lang kunnen worden! Ze worden gebruikt om koel te blijven en omdat het in Afrika gemiddeld warmer is, zijn de oren groter gebleven.
- **De vorm van het hoofd:** Aziatische olifanten hebben twee bulten op hun hoofd, Afrikaanse olifanten maar één.
- **Slagtanden:** bij Afrikaanse olifanten hebben zowel de mannetjes als de vrouwtjes slagtanden, terwijl in Azië alleen de mannetjes die hebben. Aziatische olifanten hebben over het algemeen kleinere slagtanden.
- **Rug:** Afrikaanse olifanten hebben een holle rug, terwijl Aziatische olifanten een ronde rug hebben.
- **Slurf:** Afrikaanse olifanten hebben twee 'vingers' aan het einde van hun slurf, Aziatische olifanten maar één (hier niet zichtbaar).
- **Haar:** Aziatische olifanten hebben meer haar dan Afrikaanse olifanten (hier niet zichtbaar).

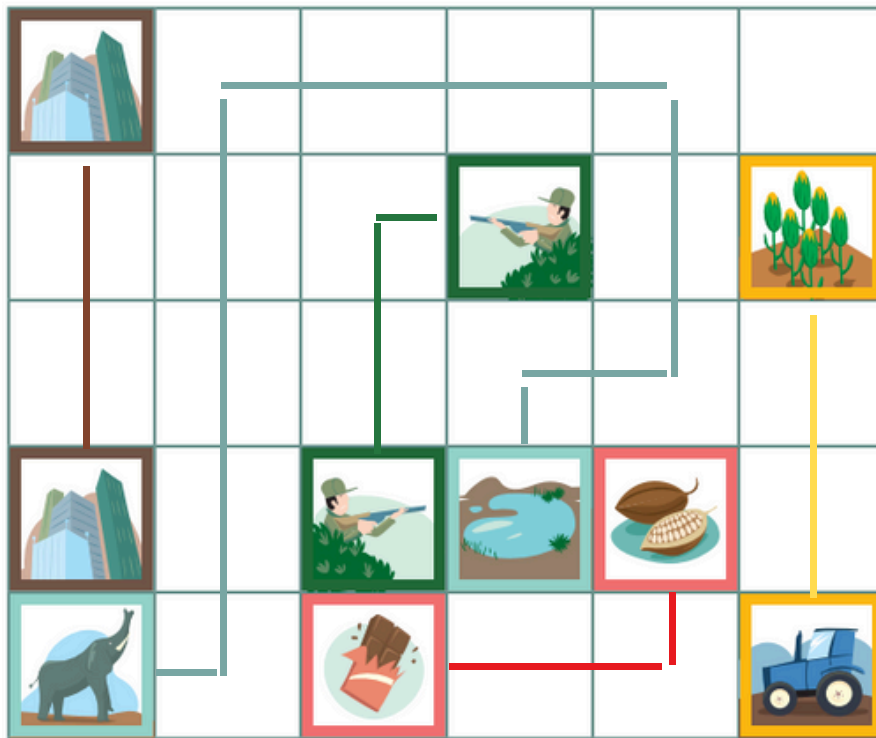

Op dit moment zijn er ongeveer 415.000 Afrikaanse olifanten en slechts 40.000 Aziatische olifanten over.

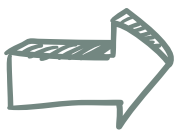
3

Olifantenslurf

De slurf van een olifant heeft meer dan 100.000 spieren!

Olifanten hebben om de twee dagen **150 tot 200 liter water** nodig, niet alleen om te drinken maar ook om zichzelf koel te houden. Klimaatverandering heeft steeds meer invloed op hun leefgebied en kan fatale droogtes veroorzaken.

Wil je met je leerlingen meer leren over de impact van de cacao-industrie op mens en dier? Ontdek dan onze digitale Augmented Reality tool!

BIJKOMENDE INFORMATIE

De bedreigingen

90% van de Afrikaanse olifanten is in een eeuw tijd verdwenen. Nu zijn er nog ongeveer 415.000. Stroperij blijft een van de grootste bedreigingen voor olifanten. Gemiddeld worden er tussen de 20.000 en 30.000 olifanten per jaar gedood door stropers voor hun **ivoor**. Dit aantal lijkt te dalen dankzij de beschermingsmaatregelen die zijn genomen, maar helaas ook omdat de minst beschermde populaties grotendeels zijn verdwenen. Een andere grote bedreiging is het **verlies van hun leefgebied**: sinds 1979 is het leefgebied van de olifant op het Afrikaanse continent met 50% gekrompen, waarbij savannen en bossen grotendeels zijn omgevormd tot landbouwgrond of doorkruist door wegen.

Wat doet WWF?

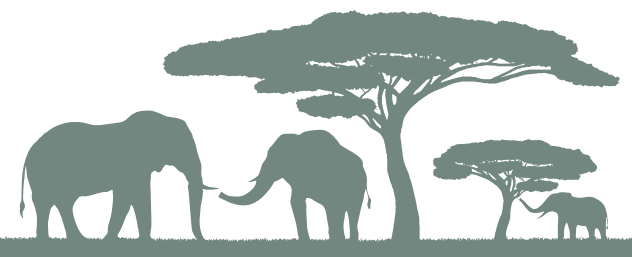
Om **stroperij** tegen te gaan werkt WWF samen met de internationale NGO TRAFFIC, die zich inzet voor de bestrijding van de smokkel van wilde dieren op lokaal, regionaal en internationaal niveau. In Zambia, Malawi, Myanmar en Cambodja ondersteunt WWF ook acties om stroperij ter plaatse tegen te gaan.

Om het **leefgebied** van de olifant in Zambia, waar de op drie na grootste olifantenpopulatie van het continent leeft, te beschermen, werkt WWF aan het behoud van migratiecorridors rond deze beschermde gebieden om de olifant toegang te geven tot onmisbare hulpbronnen zoals water.

WWF doet ook **onderzoek** naar de evolutie van olifantenpopulaties en hun migraties om de meest kwetsbare habitats te beschermen.

De olifant, de onmisbare bosbewoner

Vandaag de dag waakt de Afrikaanse bosolifant over het op één na grootste evenaarsbos ter wereld. Als deze reuzen zouden verdwijnen... zou dit bos tussen de zes en negen procent van zijn capaciteit om koolstof in de atmosfeer vast te leggen verliezen! Het gevolg: een toename van de opwarming van de aarde. Afrikaanse bosolifanten doen het sorteerkwerk: ze eten of verpletteren bomen die weinig CO₂ opnemen en stimuleren de groei van bomen die veel CO₂ opnemen. Zonder olifanten zou al dit werk op het gebied van landschapsarchitectuur niet worden gedaan...

BRONNEN

Hier zijn enkele nuttige bronnen voor het vinden van informatie over de olifant en de bedreigingen waarmee hij wordt geconfronteerd:

- Op de website van WWF België:
 - <https://wwf.be/nl/bedreigde-dieren/bescherm-de-olifant>
 - <https://wwf.be/nl/actualiteit/de-afrikaanse-bosolifant-een-natuurlijke-bondgenoot-de-strijd-tegen-de>
- Op de website van Rangerclub:
 - <https://rangerclub.be/nl/dieren/olifant/>
 - <https://rangerclub.be/nl/dieren/olifant/aziatische-olifant/>
 - <https://rangerclub.be/nl/dieren/olifant/afrikaanse-olifant/>

